

(อม.๓๓)

คำพิพากษา

คดีหมายเลขดำที่ อม. ๑๙/๒๕๖๔

คดีหมายเลขแดงที่ อม. ๑๕/๒๕๖๕

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๓ เดือน สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๖๕

ระหว่าง	{	อัยการสูงสุด	โจทก์
		นางสาวธณิกานต์ พรพงษาโรจน์	จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่ ๗ (บางซื่อ – ดุสิต) กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเป็นเจ้าพนักงานของรัฐ มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับการเสนอและพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินโดยการตั้งกระทู้ถาม การเปิดอภิปรายทั่วไป การตั้งกรรมาธิการ การเข้าชื่อถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ การให้ความเห็นชอบแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีและการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๒ เวลากลางวัน จำเลยลงชื่อเข้าร่วมประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๔ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) ซึ่งมีการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเหรียญราชรุจิ รัชกาลที่ ๑๐ พ.ศ. .... โดยไม่ได้ลาประชุม แต่ไม่ได้อยู่ในที่ประชุมระหว่างเวลาประมาณ ๑๓.๓๐ ถึง ๑๕ นาฬิกา จำเลย

ฝากบัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงมติของจำเลยกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น หรือบัตรของจำเลย อยู่ในความครอบครองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นโดยความยินยอมของจำเลย เพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รายนั้นใช้บัตรของจำเลยกดปุ่มแสดงตนและลงมติแทนจำเลยในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเหรียญราชรุจิ รัชกาลที่ ๑๐ พ.ศ. .... วาระที่ ๑ เวลา ๑๓.๔๑ นาฬิกา และวาระที่ ๓ เวลา ๑๔.๐๑ นาฬิกา โดยมีเจตนาทุจริตแสวงหาประโยชน์เพื่อตนเองหรือผู้อื่น หรือมีพฤติการณ์ที่รู้เห็นหรือยินยอมให้ผู้อื่น ใช้ตำแหน่งหน้าที่ของตนแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากการออกเสียงลงคะแนนแทนกัน ทั้งที่ทราบดีว่า สมาชิกคนหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนนซึ่งการออกเสียงลงคะแนนจะกระทำแทนกันมิได้ ส่งผลให้การออกเสียงลงคะแนนในการประชุมเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไม่เป็นตามเจตนารมณ์ ที่แท้จริงของผู้แทนปวงชนชาวไทยและถือเป็นมติที่มิชอบ อันเป็นการกระทำโดยไม่ชอบด้วยบทบัญญัติ แห่งรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องเป็นเหตุให้สภาผู้แทนราษฎรปวงชนชาวไทยผู้เป็น เจ้าของอำนาจอธิปไตย รวมทั้งกระบวนการตรากฎหมายของฝ่ายนิติบัญญัติได้รับความเสียหาย เหตุเกิดที่แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒

จำเลยให้การปฏิเสธ

พิเคราะห์แล้ว การพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใช้ระบบไต่สวนซึ่งศาล เป็นผู้ค้นหาความจริงไม่ว่าจะเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง โดยนำสำนวนการไต่สวนของ คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นหลักในการพิจารณา และเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมให้ศาลมีอำนาจ ไต่สวนหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้ ตามมาตรา ๖ วรรคหนึ่งและวรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ เช่นนี้ โจทก์จึงไม่มีภาระพิสูจน์ถึงการกระทำความผิดและเจตนาของจำเลยดังที่จำเลยแถลงปิดคดี แต่เป็นหน้าที่ และอำนาจของศาลที่จะไต่สวนค้นหาความจริงแล้วใช้ดุลพินิจวินิจฉัยชี้ว่าพยานหลักฐานทั้งปวงว่า ความจริงรับฟังได้หรือไม่ว่าจำเลยเป็นผู้กระทำความผิดตามฟ้อง เมื่อพิจารณาพยานหลักฐานตามทางไต่สวน ของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ประกอบสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และแถลงปิดคดีของจำเลยแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติว่า จำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ ๗ (บางซื่อ - ดุสิต) กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่ง

ทางการเมืองและเจ้าพนักงานของรัฐ มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับการเสนอและพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินโดยตั้งกระทู้ถาม การเปิดอภิปรายทั่วไป การตั้งกรรมาธิการ การเข้าชื่อถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่ง ในองค์กรอิสระ การให้ความเห็นชอบแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และการแก้ไขเพิ่มเติม รัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๒ เวลา ๙ นาฬิกา สภาผู้แทนราษฎรประชุมสมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง ที่ห้องประชุมใหญ่วุฒิสภา (ห้องจันทรา) อาคารรัฐสภา (เกียกกาย) ชั้น ๒ ซึ่งมีที่นั่งและช่องเสียบบัตรลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ไม่เพียงพอ ต่อการใช้งานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๕๐๐ คน จำเลยลงลายมือชื่อเข้าร่วมประชุมด้วย โดยไม่ได้ลาประชุม ต่อมาก่อนเวลา ๑๓.๔๑ นาฬิกา ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ เหมียวราชูจิ รัชกาลที่ ๑๐ พ.ศ. .... โดยพิจารณา ๓ วาระ วาระที่ ๑ รับหลักการ ที่ประชุมลงมติ เวลา ๑๓.๔๑ นาฬิกา โดยมีการนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปใช้ลงมติ ลำดับที่ ๑๔๓ เลขที่บัตร ๑๕๐ ตามรายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๔ หน้า ๔๘๙ เอกสารหมาย จ. ๑๑ วาระที่ ๒ มีการตั้งคณะกรรมการเต็มสภา และวาระที่ ๓ ที่ประชุมลงมติ เวลา ๑๔.๐๑ นาฬิกา โดยมีการนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปใช้ลงมติ ลำดับที่ ๑๔๓ เลขที่บัตร ๑๕๐ ตามรายงาน การประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๔ หน้า ๕๑๓ เอกสารหมาย จ. ๑๑ ต่อมาเวลา ๑๔.๓๔ นาฬิกา ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... เวลา ๑๕.๐๕ นาฬิกา มีการตรวจสอบองค์ประชุมแต่จำเลยไม่ได้แสดงตน ตามรายงาน การประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๔ หน้า ๖๒๔ ถึง ๖๓๖ เอกสารหมาย จ. ๑๑ เวลา ๑๕.๐๙ นาฬิกา ที่ประชุมลงมติร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... ข้อ ๓ โดยจำเลยเป็นผู้ลงมติกาลลำดับที่ ๑๓๑ เลขที่บัตร ๑๕๐ ตามรายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๔ หน้า ๖๔๓ เอกสารหมาย จ. ๑๑ หลังจากนั้น จำเลยใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตน และลงมติร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... อีกหลายครั้ง ตามรายงานการประชุม สภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๔ หน้า ๖๖๙ หน้า ๖๘๓ หน้า ๗๔๖ หน้า ๗๖๑ หน้า ๗๘๑ และหน้า ๗๙๖ เอกสารหมาย จ. ๑๑ ครั้นเวลา ๑๗.๕๐ นาฬิกา ประธานสภานิติบัญญัติ ซึ่งวันเดียวกันนั้น เวลา ๑๓ นาฬิกา ถึง ๑๕ นาฬิกา มีการจัดงานเสวนาแบ่งปันความรู้บทบาทแม่ยุคดิจิทัล

ที่ห้องประชุมชั้น ๕ สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ เลขที่ ๑๒๕๖/๙ ถนนนครไชยศรี แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ตามโครงการกิจกรรมเวทีสาธารณะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้กับแม่และเด็กในชุมชน หัวข้อเรื่อง การเลี้ยงดูลูกในยุคสมัยดิจิทัล โดยมีจำเลย พันเอก อติสรณ์ ลำเพาพงศ์ และ นางสาวทักษอร ภักดิ์สุขเจริญ เป็นวิทยากร ซึ่งระหว่างประชุมสภาผู้แทนราษฎรจำเลยออกจากห้องประชุมไปร่วมงานเสวนา ดังกล่าวด้วย

ปัญหาต้องวินิจฉัยมีว่าจำเลยกระทำความผิดตามฟ้องหรือไม่ เห็นสมควรวินิจฉัยตามลำดับ ในปัญหาข้อแรกว่า จำเลยร่วมประชุมและลงมติร่างพระราชบัญญัติเหรียญราชรุจิ รัชกาลที่ ๑๐ พ.ศ. .... วาระที่ ๑ และวาระที่ ๓ หรือไม่ ทางไต๋สวน พันเอก อติสรณ์ เบิกความว่า พยานเดินทางไปถึงสถานที่จัดงานเวลา ๑๒.๒๙ นาฬิกา ตามที่ Google Map ส่วนตัวบันทึกไว้ เมื่อถึงเวลา ๑๓ นาฬิกา งานยังไม่เริ่มเนื่องจากมีคนแจ้งว่าจำเลยจะมาช้า หลังจากนั้น อีกสักพักจำเลยมาถึงงานและพูดคุยเตรียมงาน ก่อนขึ้นเวทีเสวนา เมื่อเตรียมตัวเสร็จเวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา พิธีกรเชิญขึ้นเวทีเสวนาแล้วมีการพูดคุย แลกเปลี่ยนกันใช้เวลาเกินกว่า ๓๐ นาที แต่ไม่เกิน ๑ ชั่วโมง ๑๕ นาที จากนั้น พยาน จำเลย และ นางสาวทักษอร ถ่ายรูปพร้อมกันบนเวทีและถ่ายรูปพร้อมกับผู้ทรงคุณวุฒิที่มาร่วมงานด้วย พยานออกจากสถานที่จัดงานเวลา ๑๕ นาฬิกา ซึ่งคำเบิกความดังกล่าวตรงกับข้อมูลในแอปพลิเคชัน Google Map เอกสารหมาย จ.๑๖ แผ่นที่ ๘๒๔ ที่ระบุว่า พันเอก อติสรณ์ อยู่ที่อาคารจัดงานเสวนาช่วงเวลา ๑๒.๒๙ ถึง ๑๕ นาฬิกา ทั้งจำเลยเบิกความรับว่า จำเลยอยู่ในงานเสวนานานประมาณ ๓๐ นาที โดยพูดชักชวน ให้ผู้เข้าร่วมงานเสวนาเข้าใจการมีส่วนร่วมของชุมชน บทบาทของสตรีในทุกช่วงวัย ความสำคัญของการปรับตัว ให้เข้ากับยุคดิจิทัล ร่วมถ่ายรูปและแจกของที่ระลึก สอดคล้องกับคำเบิกความของ พันเอก อติสรณ์ และ นางสาวอัจฉรา ชินนิยมพานิชย์ ผู้จัดงานโครงการกิจกรรมเวทีสาธารณะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้กับแม่ และเด็กในชุมชน เบิกความว่า จำเลยมาถึงงานเสวนาหลังเวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา จำเลยอยู่ที่งานเสวนานานประมาณ ๒๐ นาที โดยลงจากเวทีประมาณ ๑๔ นาฬิกา บ่งชี้ให้เห็นว่าจำเลยขึ้นเวทีเสวนากับ พันเอก อติสรณ์ และ นางสาวทักษอร เมื่อเสวนาเสร็จแล้วจำเลยร่วมถ่ายรูปและแจกของที่ระลึก เช่นนี้ แม้ทางไต๋สวนไม่ปรากฏข้อเท็จจริงถึงเวลาแน่นอนที่จำเลยไปร่วมงานงานเสวนาแบ่งปันความรู้บทบาทยุคดิจิทัลและออกจากงานเสวนาก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาระยะเวลาดังตั้งจำเลยมาถึงงานเสวนาและเสวนาอยู่บนเวทีจนถึงเวลาที่จำเลยลงจากเวทีดังกล่าวข้างต้น ประกอบกับรายงานประจำวันรับแจ้งเป็นหลักฐาน

เอกสารหมายเลข ๑๙ ที่จำเลยแจ้งต่อ ร้อยตำรวจเอก ชัชวาลย์ นิยมชาติ พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลบางโพ ว่า เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๒ มีผลการแสดงตนและลงมติดังกล่าวในวาระที่ ๑ เวลา ๑๓.๔๑ นาฬิกา และวาระที่ ๓ เวลา ๑๔.๐๑ นาฬิกา เป็นชื่อจำเลย การประชุมเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเหรียญราชรุจิ รัชกาลที่ ๑๐ พ.ศ. .... จำเลยมิได้เป็นผู้กดปุ่มแสดงตนและลงมติดังกล่าวเพราะจำเลยเร่งรีบออกไปร่วมงานเสวนาเนื่องจากล่วงเลยกำหนดเวลาการจัดงานและถูกติดตามตัวแล้ว เชื่อว่าช่วงเวลา ๑๓.๔๑ นาฬิกา ถึงเวลา ๑๔.๐๑ นาฬิกา จำเลยร่วมงานเสวนาแบ่งปันความรู้บทบาทแม่ยุคดิจิทัล ที่ห้องประชุมชั้น ๕ สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ เลขที่ ๑๒๕๖/๙ ถนนนครไชยศรี แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ตามโครงการกิจกรรมเวทีสาธารณะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้กับแม่และเด็กในชุมชน หัวข้อเรื่อง การเลี้ยงดูลูกในยุคสมัยดิจิทัล แล้วร่วมถ่ายรูปและแจกของที่ระลึก ที่จำเลยเบิกความอ้างว่า จำเลยจำรายละเอียดการประชุมสภาผู้แทนราษฎรในวันเกิดเหตุไม่ได้เพราะระยะเวลาผ่านมานานแล้ว และจำเวลาที่ออกจากงานเสวนาไม่ได้นั้น เป็นการถ่ายต่อการกล่าวอ้างจึงรับฟังเป็นความจริงไม่ได้ ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า จำเลยไม่ได้ร่วมประชุมและลงมติดังกล่าวร่างพระราชบัญญัติเหรียญราชรุจิ รัชกาลที่ ๑๐ พ.ศ. .... วาระที่ ๑ และวาระที่ ๓

ปัญหาข้อต่อไปมีว่า ระบบลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ในการลงมติดังกล่าวร่างพระราชบัญญัติเหรียญราชรุจิ รัชกาลที่ ๑๐ พ.ศ. .... วาระที่ ๑ และวาระที่ ๓ มีความผิดพลาดหรือบกพร่องหรือไม่ ทางไตสวน นายชัยรัตน์ ทาริยา นักวิชาการโสตทัศนศึกษาชำนาญการพิเศษ กลุ่มงานโสตทัศนูปกรณ์ สำนักงานประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งมีหน้าที่ควบคุมระบบเสียงและระบบลงคะแนนการประชุม สภาผู้แทนราษฎรและการประชุมร่วมกันของรัฐสภา เบิกความว่า ระบบลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ ภายในห้องประชุมรัฐสภาเป็นระบบลงคะแนนแบบดิจิทัลที่ต้องใช้การทำงานร่วมกันระหว่างระบบ Hardware ได้แก่ เครื่องอ่านบัตรอิเล็กทรอนิกส์ แผงปุ่มลงคะแนน กับระบบ Software ซึ่งเป็นชุดโปรแกรมคำสั่งคอมพิวเตอร์ ในการเปิดปิดการลงคะแนน การคำนวณและประมวลผลคะแนนโดยมีบัตรลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ หรือ Chip Card ที่บรรจุฐานข้อมูล หมายเลขประจำตัว ชื่อ-สกุล พรรคสังกัดของผู้เข้าร่วมประชุม ซึ่งเป็นฐานข้อมูลเดียวกันกับระบบฐานข้อมูลกลางของชุดโปรแกรมคอมพิวเตอร์บริหารจัดการเป็นสื่อกลาง ในการสื่อสารรับส่งข้อมูลระหว่างระบบ Hardware และ Software ซึ่งขั้นตอนการทำงานระบบการแสดงตน ประธานสั่งให้แสดงตนเพื่อตรวจสอบจำนวนผู้เข้าร่วมประชุม/เสียบัตร/แสดงผลจำนวนผู้เข้าร่วมประชุม

และขั้นตอนการทำงานระบบการลงคะแนน ประธานสั่งให้สมาชิกลงคะแนนเสียง/เสียบบัตร/กดปุ่ม แสดงตน(อีกครั้ง)/กดปุ่มเพื่อลงมติเห็นด้วย ไม่เห็นด้วย งดออกเสียง (สมาชิกสามารถเปลี่ยนแปลง มติของตนเองได้)/ประธานสั่งปิดการลงคะแนนเสียง/แสดงผลการลงคะแนนเสียง/รายงานผลมติ เมื่อประธานที่ประชุมแจ้งปิดการลงมติ เจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมระบบปิดโปรแกรมฟังก์ชันการลงมติพร้อมทั้ง เข้าฟังก์ชันการแสดงผลการลงคะแนนผ่านระบบจอแสดงภาพภายในห้องประชุมและพิมพ์ต้นฉบับ เอกสารรายงานการลงมติของระบบลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ให้เจ้าหน้าที่ของสำนักรายงานการประชุมและขอเลข ดำเนินการต่อไป ซึ่งเป็นการเสร็จสิ้นขั้นตอนการตรวจสอบองค์ประชุมและการลงมติของที่ประชุมสภา เมื่อลงมติจบแต่ละครั้งหรือแต่ละมาตรา ระบบเครื่องลงคะแนนจะมีการล้างข้อมูล โดยระบบ Software จะเปิดและปิด ข้อมูลเก่าจะไม่ค้างในระบบ กล่าวคือ เมื่อประธานในที่ประชุมเปิดให้แสดงตนและสั่งให้ปิด การแสดงตน ระบบแสดงตนก็จะปิดโดยระบบจะประมวลผลส่งผลไปยังหน้าจอ จากนั้น จะเริ่มการลงมติต่อไป (Start Vote) ซึ่งการกด Start Vote แต่ละครั้งจะทำให้ผลใด ๆ ก่อนหน้าจะล้างข้อมูลออกทันที โดยสรุปการทำงานของเครื่องลงคะแนนเกิดจากระบบ Software กล่าวคือ ระบบควบคุมเปิดและปิด ของเจ้าหน้าที่ที่จะเปิดปิดตามคำสั่งของประธานในที่ประชุม ส่วนระบบ Hardware คือ เครื่องลงคะแนน และบัตรลงคะแนน เป็นการดำเนินการของสมาชิกแต่ละคน โดยหากยังไม่เปิดระบบ Software ตามคำสั่งของประธานในที่ประชุม ระบบ Hardware ก็ไม่สามารถใช้งานและประมวลผลได้ แต่สามารถใช้ได้เฉพาะระบบไมโครโฟนในการอภิปรายเท่านั้น แม้เสียบบัตรอิเล็กทรอนิกส์หรือกดปุ่มใด ในขณะที่ยังไม่เปิดระบบ Software ก็จะไม่มีการประมวลผลการแสดงตนและลงมติ ก่อนประชุมสภาทุกครั้ง เจ้าหน้าที่กลุ่มงานไอทีที่สนับสนุนปรกณ์ร่วมกับเจ้าหน้าที่ของบริษัทผู้ติดตั้งจะต้องตรวจสอบการทำงานของระบบ ทั้ง Software และ Hardware กล่าวคือ ตรวจสอบทุกฟังก์ชันของระบบ Software และเครื่องลงคะแนน ทุกเครื่อง ระบบไมโครโฟน ไฟสถานะของเครื่องอ่านบัตร โดยใช้บัตรฐานข้อมูลทดสอบที่ไม่ใช่ฐานข้อมูล ของสมาชิก (Hardware) ให้อยู่ในสภาพใช้งานได้เรียบร้อย ซึ่งการตรวจสอบทุกครั้งอุปกรณ์ทุกหน่วย ทั้งบนบัลลังก์และแถวที่นั่งของสมาชิกไม่เคยมีปัญหาของระบบ นายชัยรัตน์ มีหน้าที่โดยตรงเกี่ยวกับการควบคุมระบบเสียงและระบบลงคะแนนการประชุมสภาผู้แทนราษฎรเบิกความตามข้อเท็จจริงที่ตนรู้เห็น จากการปฏิบัติงานตามหน้าที่ คำเบิกความของ นายชัยรัตน์ จึงมีน้ำหนักรับฟังเป็นความจริงได้ เมื่อพิจารณาประกอบข้อเท็จจริงการแสดงตนและลงมติการประชุมสภาผู้แทนราษฎรของจำเลยก่อน

และหลังพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเหรียญราชรุจิ รัชกาลที่ ๑๐ พ.ศ. .... ตามรายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๔ เอกสารหมายเลข จ. ๑๑ ที่ไม่ปรากฏว่าการแสดงตนและลงมติของจำเลยมีความผิดพลาดหรือบกพร่องเกี่ยวกับระบบลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์หรือจำเลยได้ทักท้วงเกี่ยวกับการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยในการแสดงตนและลงมติ แต่อย่างไรก็ตามตามรายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๔ เอกสารหมายเลข จ. ๑๑ ได้ความว่า วันเกิดเหตุสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแจ้งเหตุขัดข้องในการแสดงตนและประมวลผลต่อประธานในที่ประชุม ได้แก่ เครื่องเสียบบัตรค้างกดลงคะแนนแล้ว แต่เครื่องเสียบบัตรขึ้นสถานะว่ายังไม่ได้ลงคะแนน เสียบบัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนแล้ว แต่เครื่องเสียบบัตรแสดงสถานะว่าบัตรใช้ไม่ได้ กดออกเสียงลงคะแนนไม่เห็นด้วย แต่เครื่องเสียบบัตรแจ้งว่างออกเสียง ซึ่งเหตุขัดข้องดังกล่าวแสดงให้เห็นได้ว่าระบบลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ทำงานครบถ้วนทุกขั้นตอนแล้ว แต่อาจเกิดความผิดพลาดหรือบกพร่องของการประมวลผลเท่านั้น ทั้งความผิดพลาดหรือบกพร่องดังกล่าวเกิดขึ้นขณะที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งอยู่ในห้องประชุมได้ใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์และทักท้วงทันทีที่พบข้อผิดพลาดหรือบกพร่องนั้น ทำให้ข้ออ้างที่ปรากฏตามทางใต้สวนของจำเลยเกี่ยวกับความผิดพลาดหรือบกพร่องของระบบลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์รับฟังเป็นความจริงไม่ได้ ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ระบบลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ในการลงมติร่างพระราชบัญญัติเหรียญราชรุจิ รัชกาลที่ ๑๐ พ.ศ. .... วาระที่ ๑ และวาระที่ ๓ ไม่มีความผิดพลาดหรือบกพร่อง

ปัญหาข้อต่อไปมีว่า จำเลยฝากบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นหรือบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปอยู่ในความครอบครองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นโดยจำเลยยินยอมให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายนั้นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยแสดงตนและลงมติร่างพระราชบัญญัติเหรียญราชรุจิ รัชกาลที่ ๑๐ พ.ศ. .... วาระที่ ๑ และวาระที่ ๓ แทนจำเลยหรือไม่ เห็นว่า แม้ห้องประชุมใหญ่วุฒิสภา (ห้องจันทร์) อาคารรัฐสภา (เกียกกาย) ชั้น ๒ มีที่นั่งและช่องเสียบบัตรลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ไม่เพียงพอต่อการใช้งานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๕๐๐ คนก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงได้ความจากคำเบิกความของ นายชัยรัตน์ ว่า เมื่อสมาชิกใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ลงมติเข้ากับเครื่องอ่านบัตรเครื่องใดแล้วสามารถดึงบัตรหน่วยนั้นออกจากเครื่องอ่านบัตรได้ โดยเพื่อเวลาการส่งข้อมูลไปยังระบบคอมพิวเตอร์ประมาณ ๒ ถึง ๕ วินาที เนื่องจากระบบเครื่องอ่านบัตรอิเล็กทรอนิกส์ภายในห้องประชุมรัฐสภา มีจำนวนหลายร้อยหน่วยจึงต้องใช้เวลารับส่งข้อมูลระหว่างเครื่องอ่านบัตรอิเล็กทรอนิกส์

แต่หน่วยกับระบบประมวลผลส่วนกลาง ข้อมูลที่ลงมติจะเข้าสู่ฟังก์ชันการคำนวณและประมวลผลคะแนนของระบบคอมพิวเตอร์สั่งการโดยอัตโนมัติและข้อมูลจะไม่สูญหาย สมาชิกยังสามารถใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์หน่วยอื่นมาเสียบบและกดลงมติในเครื่องอ่านบัตรเครื่องเดิมได้ทันที โดยระบบจะคำนวณและประมวลผลข้อมูลของบัตรที่สมาชิกเสียบบและกดปุ่มลงคะแนนเข้ามาใหม่โดยอัตโนมัติ เช่นนี้ ระหว่างที่ประธานในที่ประชุมยังไม่ได้สั่งปิดการลงคะแนน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรย่อมผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันใช้ช่องเสียบบัตรอิเล็กทรอนิกส์ลงคะแนนเสียงได้ ซึ่งเป็นช่องทางให้นำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นมาลงคะแนนเสียงได้โดยง่ายและไม่มีผู้ใดรู้เห็น เมื่อพิจารณาประกอบข้อเท็จจริงที่ว่าระบบลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์จะปรากฏชื่อจำเลยแสดงตนและลงคะแนนเมื่อมีการเสียบบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยเข้าเครื่องเสียบบัตรอิเล็กทรอนิกส์ก่อนแล้ว จึงเชื่อว่า ขณะที่มีการลงมติร่างพระราชบัญญัติเหรียญราชรุจิ รัชกาลที่ ๑๐ พ.ศ. .... วาระที่ ๑ และวาระที่ ๓ นั้น บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยต้องอยู่ในห้องประชุมใหญ่วุฒิสภา (ห้องจันทรา) ทั้งทางใต้สวนที่จำเลยอ้างว่า จำเลยจำไม่ได้ว่าขณะที่จำเลยไปร่วมเสวนานั้น บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยอยู่ที่ใด จำเลยจำไม่ได้ว่าลืมนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์และเบิกบัตรสำรองหรือไม่ จำไม่ได้ว่าเมื่อกลับจากงานเสวนาพบบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยที่ใดและบัตรอิเล็กทรอนิกส์เป็นบัตรชั่วคราวที่ไม่มีรูปและพิมพ์ชื่อที่ชัดเจนทำให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นอาจนำไปใช้โดยหลงผิดนั้น เป็นการเลื่อนลอยไม่มีน้ำหนักรับฟังเป็นความจริงได้ และที่จำเลยอ้างว่าจำเลยไม่จำเป็นต้องฝากบัตรอิเล็กทรอนิกส์เพื่อลงมติให้ร่างพระราชบัญญัติเหรียญราชรุจิ รัชกาลที่ ๑๐ พ.ศ. .... ผ่านความเห็นชอบนั้น เห็นว่า ข้อเท็จจริงได้ความจากคำเบิกความนายวิเชียร ขวลิต ผู้ควบคุมเสียงฝ่ายรัฐบาลในสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ว่า ร่างพระราชบัญญัติเหรียญราชรุจิ รัชกาลที่ ๑๐ พ.ศ. .... เป็นร่างพระราชบัญญัติสำคัญที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องให้ความเห็นชอบและจำเลยเบิกความว่า ร่างพระราชบัญญัติเหรียญราชรุจิ รัชกาลที่ ๑๐ พ.ศ. .... เป็นร่างกฎหมายที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรน่าจะต้องเห็นชอบทั้งหมด แต่จำเลยกลับไม่อยู่ในที่ประชุมเพื่อลงมติร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว แสดงถึงการไม่ให้ความสำคัญต่อร่างพระราชบัญญัตินั้นซึ่งเป็นร่างกฎหมายที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องเห็นชอบอันเป็นการขัดแย้งกันในตัวเอง จึงมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าจำเลยต้องการแสดงให้เห็นว่าจำเลยลงมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติเหรียญราชรุจิ รัชกาลที่ ๑๐ พ.ศ. .... ด้วย ข้ออ้างของจำเลยดังกล่าวรับฟังเป็นความจริงไม่ได้เช่นกัน ดังนี้ เมื่อจำเลยไม่ได้อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรขณะที่มีการลงมติร่างพระราชบัญญัติเหรียญราชรุจิ รัชกาลที่ ๑๐ พ.ศ. .... วาระที่ ๑ และวาระที่ ๓ แต่มีการนำ

บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปใช้ลงมติ ประกอบกับระบบลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ไม่มีความผิดพลาดหรือบกพร่อง และช่องเสียบบัตรลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่เพียงพอต่อการใช้งานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นช่องทางให้สามารถนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นมาลงมติได้ตั้งวินิจัยข้างต้นแล้ว แม้ทางใต้สวนไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าจำเลยฝากบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น หรือบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปอยู่ในความครอบครองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น โดยจำเลยยินยอมให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายนั้นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยก็ตาม แต่พฤติการณ์ดังกล่าวข้างต้น ทำให้ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า จำเลยฝากบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น หรือบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปอยู่ในความครอบครองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น โดยจำเลยยินยอมให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายนั้นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยแสดงตนและลงมติ ร่างพระราชบัญญัติเหรียญราชรุจิ รัชกาลที่ ๑๐ พ.ศ. ... วาระที่ ๑ และวาระที่ ๓ แทนจำเลย

ปัญหาข้อต่อไปมีว่า การกระทำของจำเลยเป็นความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานของรัฐปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตหรือไม่ เห็นว่าการออกเสียงลงคะแนนในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นสิทธิเฉพาะตัวของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเข้าประชุมและอยู่ในที่ประชุมในขณะที่มีการออกเสียงลงคะแนนเท่านั้น การกระทำใดเพื่อให้มีการออกเสียงลงคะแนนแทนกันจึงเป็นการขัดต่อหลักการออกเสียงลงคะแนนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๒๐ วรรคสาม ที่ให้สมาชิกคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนน และไม่ชอบด้วยข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๗๒ วรรคสาม ที่กำหนดว่าการออกเสียงลงคะแนนจะกระทำแทนกันไม่ได้ อันเป็นการออกเสียงลงคะแนนที่ไม่สุจริต มีผลทำให้การออกเสียงลงคะแนนของสภาผู้แทนราษฎรในการประชุมพิจารณานั้น ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่แท้จริงของผู้แทนปวงชนชาวไทย การกระทำของจำเลยจึงก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชนและสภาผู้แทนราษฎร อันเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่นิติบัญญัติแล้ว แม้จะไม่ทำให้กระบวนการตรากฎหมายเสียไป ส่วนที่จำเลยมีเอกสิทธิ์ที่จะแสดงความคิดเห็นหรือออกเสียงลงคะแนนโดยเด็ดขาดผู้ใดจะนำไปเป็นเหตุฟ้องร้องว่ากล่าวจำเลยในทางใด ๆ มิได้นั้น การใช้เอกสิทธิ์ดังกล่าวย่อมต้องชอบด้วยข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร

และอยู่ภายใต้คำปฏิญาณว่าตนจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตด้วย ทั้งเอกสิทธิ์ดังกล่าวมิได้หมายความรวมถึงกรณีที่มาชิกสภาผู้แทนราษฎรมอบหมายให้ผู้อื่นลงมติแทนตนได้ เพราะจะเป็นการใช้เอกสิทธิ์ที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยให้ความคุ้มครองมากระทำการละเมิดหรือฝ่าฝืนต่อบัญญัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเสียเอง องค์คณะเสียงเอกฉันท์เห็นว่า การกระทำของจำเลยเป็นความผิดฐานเป็นเจ้าของพนักงานของรัฐปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด และองค์คณะเสียงข้างมากเห็นว่า การที่จำเลยซึ่งมีหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ แต่กลับฝากบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นหรือบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปอยู่ในความครอบครองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น โดยจำเลยยินยอมให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายนั้นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยแสดงตนและลงมติร่างพระราชบัญญัติเหรียญราชรุจิ รัชกาลที่ ๑๐ พ.ศ. .... วาระที่ ๑ และวาระที่ ๓ แทนจำเลย ดังวินิจฉัยข้างต้น เป็นผลให้ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวผ่านการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร เป็นกรณีที่จำเลยอาศัยโอกาสในการปฏิบัติงานในหน้าที่ของตนเป็นช่องทางในการแสวงหาประโยชน์อันมิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเอง ถือได้ว่าเป็นปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตแล้ว การกระทำของจำเลยจึงเป็นความผิดฐานเป็นเจ้าของพนักงานของรัฐปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตด้วย ดังนี้ จำเลยจึงกระทำความผิดตามฟ้อง อย่างไรก็ตาม องค์คณะเสียงข้างมาก เห็นว่า มูลเหตุที่ทำให้จำเลยกระทำความผิดครั้งนี้เกิดจากจำเลยต้องไปเป็นวิทยากรในงานเสวนาแบ่งปันความรู้ บทบาทแม่ยุคดิจิทัลที่ห้องประชุมชั้น ๕ สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ เลขที่ ๑๒๕๖/๙ ถนนนครไชยศรี แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ตามโครงการกิจกรรมเวทีสาธารณะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้กับแม่และเด็กในชุมชน หัวข้อเรื่อง การเลี้ยงดูลูกในยุคสมัยดิจิทัล ที่จัดขึ้นในช่วงเวลาเดียวกับที่สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเหรียญราชรุจิ รัชกาลที่ ๑๐ พ.ศ. .... ซึ่งเป็นกฎหมายที่สำคัญ ประกอบกับร่างพระราชบัญญัติเหรียญราชรุจิ รัชกาลที่ ๑๐ พ.ศ. .... ประกาศใช้บังคับเป็นกฎหมายแล้ว พฤติการณ์แห่งคดีจึงเป็นเรื่องที่ไม่ร้ายแรงมากนัก เมื่อไม่ปรากฏว่าจำเลยเคยกระทำความผิดหรือได้รับโทษจำคุกมาก่อน กรณีมีเหตุสมควรปรานีแก่จำเลยเพื่อให้โอกาสจำเลยกลับตัวประพฤติตนเป็นพลเมืองดีต่อไป แต่เพื่อให้จำเลยหลายจำ เห็นควรลงโทษปรับจำเลยในสถานหนัก

พิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒ จำคุก ๑ ปี และปรับ ๒๐๐,๐๐๐ บาท โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้ ๒ ปี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖ หากจำเลยไม่ชำระค่าปรับ ให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙, ๓๐ กรณีต้องกักขังแทนค่าปรับให้กักขังไม่เกิน ๑ ปี

นายโชติวัฒน์ เหลืองประเสริฐ

นายชัยเจริญ คุชฎีพร

นายเทพ อิงคสิทธิ์

นายสิทธิศักดิ์ วนะชกิจ

นายภพพิสิษฐ์ สุชะพิสิษฐ์

นายประทีป อ่าววิจิตรกุล

นายภัทรศักดิ์ วรรณแสง

นายอุดม วัตตธรรม

นายชลิต กฐินะสมิต